

Adroddiad i	Y Panel Gweithredol
Dyddiad	17 Mehefin 2024
Swyddog Arweiniol	Stewart Forshaw, Dirprwy Brif Swyddog Tân
Swyddog Cyswllt	Anthony Jones, Pennaeth Cynllunio Corfforae
Pwnc	Rheoli Risg Strategol

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Rhoi diweddariad i'r Aelodau am gynnwys cofrestr risg strategol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) yn unol â'r Polisi Rheoli Risg Strategol.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Mae'r cynlluniau adrannol ar gyfer 2023/24 wedi'u hadolygu ar gyfer Ch3 a Ch4 gan benaethiaid adrannau, gan gynnwys y risgiau sy'n gysylltiedig â chyflawni eu hamcanion ar ôl lliniaru. Mae'r risgiau hyn wedi'u sgorio o 1 i 25, ac maent wedi'u categorio fel Uchel Iawn, Uchel, Canolig ac Isel ac wedi'u rhoi mewn rhestr gyfun o 67 o risgiau adrannol.
- 3 Yn dilyn yr adolygiadau hyn, nid oes unrhyw risgiau newydd Uchel Iawn wedi eu nodi. Fodd bynnag, mae un risg Uchel newydd wedi ei nodi (Cadwyn Cyflenwi Offer Gwarchod Personol) ac wedi ei hychwanegu at y gofrestr ac mae un risg Uchel wedi ei gostwng i Ganolig Uchel yn sgil ailasesu'r sgôr effaith.
- 4 Er mwyn coladu'r Gofrestr Risg Strategol, mae'r 67 o risgiau adrannol wedi'u grwpio i naw thema yn [Ffig.1](#) sy'n adlewyrchu'r sgôr adrannol er mwyn nodi'r risg gronol i'r sefydliad.

ARGYMHELLIAD

- 5 Bod yr Aelodau'n nodi'r risgiau strategol a nodwyd sydd yn wynebu'r Awdurdod yn dilyn adolygiad diwedd y flwyddyn.

CEFNDIR

- 6 Mae Polisi Rheoli Risg Strategol mabwysiedig yr Awdurdod yn diffinio risg strategol fel digwyddiad a fyddai, pe bai'n digwydd, yn effeithio ar y gwaith o gyflawni'r canlyniadau a gynlluniwyd gan yr Awdurdod a/neu gyflawni ei swyddogaethau craidd.

- 7 Mae Cofrestr Risg Strategol yr Awdurdod yn nodi risgiau hysbys a allai atal yr Awdurdod o bosibl rhag cyflawni'r canlyniadau a gynlluniwyd ganddo a/neu gyflawni ei swyddogaethau craidd. Pennir sgoriau risg i'r cofnodion yn y gofrestr, sy'n cael eu hailwerthuso'n rheolaidd gan swyddogion i adlewyrchu'r sefyllfa bresennol ac effaith ragweledig y gwrthfesurau arfaethedig.
- 8 O dan y polisi hwn, mae'r Panel Gweithredol yn cael adroddiad crynhoi ynghylch risgiau strategol o leiaf ddwywaith y flwyddyn. Rhwng yr adegau hynny, gall Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd yr Awdurdod weld manylion llawn y gofrestr gyda swyddogion.
- 9 Mae'r Gofrestr Risg Strategol yn cofnodi lefelau risg presennol a lefelau risg yn y dyfodol (ar sail tybiaeth y bydd y gwrthfesurau a gynlluniwyd yn cael yr effaith a ddymunir).

GWYBODAETH

- 10 Mae'r swyddogion yn parhau i adolygu a diweddarau'r gofrestr risg gan ychwanegu, dileu ac ailsgorio risgiau fel y bo'n briodol.
removing and re-scoring risks as appropriate. Fel isafswm, gwneir hyn yn ystod y diweddariadau chwarterol i gynlluniau adrannol.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae cynnal y gofrestr a gweithredu i reoli risg yn cynyddu'r tebygolrwydd y caiff nodau llesiant yr Awdurdod eu cyflawni.
Cyllideb	Mae cynnal y gofrestr yn helpu i flaenoriaethu penderfyniadau o ran gwario a fyddai'n lleihau lefelau risg.
Cyfreithiol	Mae cynnal y gofrestr yn helpu i sicrhau bod yr Awdurdod yn cydymffurfio â deddfwriaeth sy'n diffinio ei swyddogaethau a sut y mae'n gweithredu.
Staffio	Ni nodwyd unrhyw oblygiadau penodol.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/y Gymraeg	Ni nodwyd unrhyw oblygiadau penodol.
Risgiau	Bwriad gwaith lliniaru yw lleihau'r tebygolrwydd o risg.

Cofrestr Risg Strategol

Mae cyfanswm o 67 o risgiau wedi'u cynnwys mewn Cynlluniau Adrannol ar gyfer 2023/24 sydd wedi eu coladu'n naw thema sy'n ffurfio'r sail er mwyn nodi eu risg gyffredinol i'r sefydliad:

Risgiau o Gofrestrau Risg Adrannol ar gyfer 2023-2024 wedi'u grwpio'n Themâu Strategol

CYFEIRNOD RISG STRATEGOL	GRADDFA BLAENORIAETH	UCHEL IAWN	UCHEL	CANOLIG UCHEL	CANOLIG ISEL	ISEL	CYFANSWM O GYNLLUNIAU ADRANNOL
	SGÔR	20-25	12-16	08-10	4-6	1-3	
THEMA RISG STRATEGOL							
1	Ymosodiad Seibr	1	3	0	0	0	4
2	Ariannol	0	3	11	1	2	17
3	Hinsawdd	0	0	0	0	0	0
4	Cyfreithiol	0	0	3	0	0	3
5	Enw da	0	0	3	1	0	4
6	Ymateb	0	0	2	5	0	7
7	Adnodd staffio	0	4	13	5	1	23
8	Cadwyn cyflenwi	0	1	2	0	0	3
9	Systemau TG	0	1	2	3	0	6
CYFANSYMIAU		1	12	36	15	3	67

Ffig.1

Dyma fanylion y risgiau Uchel lawn ac Uchel a'u gwrthfesurau:

Risg Uchel lawn	Gwrthfesurau
Ymosodiad seibr ar wybodaeth, cyfathrebu a thechnoleg	<ul style="list-style-type: none"> • Monitro bygythiadau byd-eang yn barhaus ac adolygu amddiffynfeydd diogelwch seibr • Yr achrediad Hanfodion Seibr wedi'i gyflawni. (Hanfodion Seibr/Cyber Essentials - cynllun a gefnogir gan y Llywodraeth sy'n amddiffyn sefydliadau yn erbyn amrywiaeth o'r ymosodiadau seibr mwyaf cyffredin.) • Ymdrechu i ddenu personél sydd â'r sgiliau addas i gefnogi cydymffurfio gyda'r arfer orau. • Gwneud gwaith cynnal a chadw ataliol, ac adolygu technolegau gwydn

Mae'r 17 o risgiau lefel uchel a nodwyd gan adrannau mewn perthynas â chyflawni eu hamcanion wedi eu grwpio o fewn y pedair thema risg strategol isod ac yn debygol o barhau ar lefel uchel, er gwaetha'r gwrthfesurau isod.

Risg Uchel	Gwrthfesurau
Effaith newid hinsawdd, gan gynnwys y galw ar adnoddau a heriau amgylcheddol yn ymwneud ag ystadau a cherbydau.	<ul style="list-style-type: none"> • Strwythur llywodraethu yn ei le i fonitro ac adrodd • Strategaeth amgylchedd a chynaliadwyedd yn ei lle
Heriau ariannol yn deillio o ddiffyg arian i gyflwyno gwasanaethau craidd neu i gynnal systemau hanfodol o ran risg. Mae hyn yn cynnwys risgiau sy'n gysylltiedig â newidiadau pensiwn yn dilyn dyfarniadau diweddar ac effaith y newidiadau yn dilyn dirymu cyfraith yr UE	<ul style="list-style-type: none"> • Y gyllideb eisoes wedi ei dyrannu yn y rhaglen gyfalaf a phob amrywiad i'w gymeradwyo gan y SPOC • Penodi arweinydd technegol Cymru gyfan ar gyfer pensiynau i gefnogi'r Uwch Swyddog Pensiynau gyda'r gwaith o brosesu'r newidiadau sy'n deillio o'r newid yn y ddeddfwriaeth pensiynau gyda phroses archwilio ar waith. • Parhau i weithio ar y cyd mewn partneriaeth gydag ATAGC • Parhau â'r sgwrs gyda Llywodraeth Cymru ac Awdurdodau Lleol yn enwedig o ran arian grant. • Sicrhau bod cynlluniau parhad busnes ar waith a'u bod yn cael eu hadolygu'n rheolaidd. • Monitro newidiadau i gyfraith cyflogaeth a allai effeithio ar bwysau cyllideb cynyddol ar ôl dirymu cyfraith yr UE.

<p>Recriwtio a chadw digon o staff er mwyn gallu parhau i gyflwyno'r gwasanaethau gyda heriau penodol o ran cynnal gwasanaeth ymateb i argyfwng mewn ardaloedd gwledig</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygu a gweithredu safonau ymateb gwell, effeithiol ac effeithlon drwy'r prosiect adolygu ymateb mewn argyfwng.. • Recriwtio'n rhagweithiol mewn gorsafoedd gwledig gydag ymdrechion parhaus i recriwtio'r staff cywir yn y lle cywir i ddarparu gwasanaeth ar yr adeg gywir • Blaenoriaethu llwythi gwaith a gwella sgiliau/hyfforddi staff • Mentora a hyfforddi staff lle y bo'n bosibl er mwyn gwella gwytnwch • Gweithio i leihau pwyntiau llwyddiant unigol a seilos gwybodaeth gan gynnwys parhau i recriwtio i lenwi swyddi gwag. • Adolygu'r gwersi a ddysgwyd o gynllunio ar gyfer gweithredu diwydiannol yn 2022/23 • Sicrhau bod cynlluniau parhad busnes ar waith a'u bod yn cael eu hadolygu'n rheolaidd gan roi sylw i golli staff ym mhob adran. • Monitro newidiadau i gyfraith cyflogaeth a allai effeithio ar bwysau cyllideb cynyddol ar ôl dirymu cyfraith yr UE.
<p>Amharu ar systemau TG sydd wedi eu cynllunio'n arbennig i adrannau a/neu'r gwasanaeth ehangach neu eu colli</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gweithio i sicrhau bod contractau newydd gyda chyflenwyr addas er mwyn cynnal systemau a mudo i opsiynau amgen • Sicrhau bod yr holl staff perthnasol yn cael hyfforddiant addas a digonol • Sicrhau bod cynlluniau parhad busnes ar waith a'u bod yn cael eu hadolygu'n rheolaidd.

Caiff **Risg** ei diffinio fel cyfuniad o'r tebygolrwydd o ddigwyddiadau peryglus a'r hyn sy'n deillio ohonynt.

Tebygolrwydd: y siawns bod rhywbeth yn digwydd. Gellir ei ddisgrifio yn unol â pha mor debygol, pa mor aml neu ba mor ansicr yw digwyddiadau.

Canlyniad: Canlyniad digwyddiad. Yn benodol, difrifoldeb neu raddau'r niwed a achoswyd gan ddigwyddiad.

TEBYGOLRWYDD	5 Bron yn sicr	5	10	15	20	25
	4 Tebygol	4	8	12	16	20
	3 Posibl	3	6	9	12	15
	2 Annhebygol	2	4	6	8	10
	1 Annhebygol iawn	1	2	3	4	5
	1 Answyddol	2 Bychan	3 Cymedrol	4 Sylweddol	5 Mawr	
CANLYNIAD						

Gwerth	Graddfa flaenoriaeth	Cam Gweithredu
1-3	Isel	Nid yw gweithredu'n hanfodol gan fod y risg yn isel. Ystyried ei symud i gofrestr risg ar lefel y gwasanaeth.
4-6	Canolig isel Risg yn oddefadwy	Sicrhau bod rheolaethau ymarferol a rhesymol ar waith. Ystyried ei symud i gofrestr risg ar lefel y gwasanaeth.
8-10	Canolig uchel Risg yn gymedrol	Dylid cynllunio camau i leihau'r risg.
12-16	Uchel Risg yn sylweddol	Dylid cynllunio i weithredu ar frys, gan ddyrannu cyfrifoldebau a gofynion adrodd yn glir, a chan osod terfynau amser llym.
20-25	Uchel iawn Risg yn annerbyniol o uchel	Dylid cymryd camau brys ac uniongyrchol, gan atal gweithgareddau eraill neu gyflwyno cymorth ychwanegol os oes angen nes bydd y risg wedi'i lliniaru.